

ΠρΤρΣυμβΣΤΕ (ν. 3068/2002) 4/2018

Μη συμμόρφωση της Διοίκησης προς αποφάσεις της Ολομέλειας του Συμβουλίου της Επικρατείας - Αποδοχές στελεχών των Ενόπλων Δυνάμεων -.

Αποφάσεις της Ολομέλειας του ΣΤΕ σχετικά με την αντισυνταγματικότητα των διατάξεων περί αναπροσαρμογής των αποδοχών των στελεχών των ενόπλων δυνάμεων και των σωμάτων ασφαλείας. Αρχή ιδιαίτερης μισθολογικής μεταχείρισης των στρατιωτικών. Μη συμμόρφωση της Διοίκησης προς τις εν λόγω αποφάσεις. Παρά την παρέλευση χρονικού διαστήματος μείζονος του έτους από τη δημοσίευση της ακυρωτικής απόφασης και της επίδοσής της η διοίκηση δεν προέβη σε ουδεμία ενέργεια προς υλοποίηση αυτής. Η διοίκηση καλείται να συμμορφωθεί προς την απόφαση εντός οκταμήνου από την κοινοποίηση του οικείου πρακτικού.

Αριθμός 4/2018

Πρακτικό συνεδριάσεως

του Τριμελούς Συμβουλίου του Συμβουλίου της Επικρατείας

(άρθρο 2 του Ν. 3068/2002)

Συνεδρίασε σε συμβούλιο στις 31 Μαΐου 2017, με την εξής σύνθεση: Χρ. Ράμμος, Αντιπρόεδρος, Προεδρεύων, σε αναπλήρωση του Προέδρου του Συμβουλίου της Επικρατείας, που είχε κώλυμα, Π. Καρλή, Θ. Τζοβαρίδου, Σύμβουλοι. Ως Γραμματέας έλαβε μέρος η Ελ. Γκίκα.

Για να εξετάσει την από 20 Φεβρουαρίου 2017 αίτηση της δευτεροβάθμιας οργάνωσης πρωτοβάθμιων ενώσεων στρατιωτικών με την επωνυμία «Πανελλήνια Ομοσπονδία Ενώσεων Στρατιωτικών» (Π.Ο.Ε.Σ.), που εδρεύει στην Αθήνα, με την οποία ζητείται η συμμόρφωση της Διοικήσεως προς την υπ' αριθμ. 1125/2016 απόφαση της Ολομελείας του Συμβουλίου της Επικρατείας.

Το Συμβούλιο, αφού άκουσε την εισηγήτρια, Σύμβουλο Π. Καρλή, δέχθηκε τα εξής:

1. Επειδή, με την υπό κρίση αίτηση, η οποία νομίμως εισάγεται προς συζήτηση ενώπιον του παρόντος Συμβουλίου, σύμφωνα με τα άρθρα 2 παρ. 1 του ν. 3068/2002 (Α' 274) και 2 παρ. 2 του π.δ/τος 61/2004 (Α' 54), η αιτούσα Ομοσπονδία παραπονείται για τη μη συμμόρφωση της Διοικήσεως και, συγκεκριμένα, του Υπουργείου Οικονομικών προς την 1125/2016 απόφαση της Ολομέλειας του Συμβουλίου της Επικρατείας. Με την τελευταία αυτή απόφαση ακυρώθηκε, κατ'αποδοχή αιτήσεως της ήδη αιτούσας η οικ2/88371/ΔΕΠ/17.11.2014 κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών, Εθνικής Ύμνας, Δημόσιας Τάξης και Προστασίας Πολίτη και Ναυτιλίας και Αιγαίου (Β' 3093/18.11.2014), με την οποία καθορίσθηκε ο χρόνος και τρόπος καταβολής στα εν ενεργεία στελέχη των ενόπλων δυνάμεων και των σωμάτων

ασφαλείας και τους συνταξιούχους των σωμάτων αυτών των μισθολογικών και συνταξιοδοτικών διαφορών που προέκυψαν από την αναδρομική, από 1.8.2012, αναπροσαρμογή των αποδοχών τους με τις διατάξεις της παραγράφου 2 του άρθρου 86 του ν. 4307/2014 (Α' 246), κατόπιν των 2192-6/2014 ακυρωτικών αποφάσεων της Ολομέλειας του Συμβουλίου της Επικρατείας, κατά το μέρος που αφορά την καταβολή των διαφορών αποδοχών στα εν ενεργεία στελέχη των Ενόπλων Δυνάμεων.

2. Επειδή, από το συνδυασμό των άρθρων 95 παρ. 5 του Συντάγματος και 3 παρ. 1 του ν. 3068/2002, συνάγεται ότι η διοίκηση, συμμορφούμενη προς ακυρωτική απόφαση του Συμβουλίου της Επικρατείας, υποχρεούται όχι μόνον να θεωρήσει ανίσχυρη και μη υφιστάμενη στο νομικό κόσμο την νομοθετική πράξη που κρίθηκε αντίθετη προς συνταγματικές διατάξεις ή τη διοικητική πράξη που ακυρώθηκε, αλλά και να προβεί σε θετικές ενέργειες για την αναμόρφωση της νομικής καταστάσεως που προέκυψε αμέσως ή εμμέσως από τις πράξεις αυτές, ανακαλώντας ή τροποποιώντας τις σχετικές στο μεταξύ εκδοθείσες πράξεις ή εκδίδοντας άλλες με αναδρομική ισχύ, για να αποκαταστήσει τα πράγματα στη θέση στην οποία θα βρίσκονταν, αν από την αρχή δεν είχε ισχύσει η κριθείσα αντίθετη προς το Σύνταγμα νομοθετική πράξη ή η ακυρωθείσα διοικητική πράξη. Το ειδικότερο, εξ άλλου, περιεχόμενο και η έκταση των υποχρεώσεων της διοικήσεως προσδιορίζονται από το αντικείμενο της ακυρώσεως, το οποίο, μεταξύ άλλων, καθορίζεται από το είδος και τη φύση της ακυρωθείσας πράξεως, καθώς και από τα επιτασσόμενα από την ακυρωτική απόφαση. Από τις ίδιες διατάξεις συνάγεται, περαιτέρω, ότι η συμμόρφωση της διοικήσεως προς τις ακυρωτικές αποφάσεις πρέπει, να είναι πλήρης και, κατά το δυνατόν, άμεση, υπό την έννοια ότι μετά την δημοσίευση της αποφάσεως η αρμόδια αρχή οφείλει να προβαίνει σε κάθε ενέργεια που είναι απαραίτητη για την υλοποίηση του ακυρωτικού αποτελέσματος και δεν δύναται να αδρανή επικαλούμενη λόγους οι οποίοι δεν εδράζονται σε συνταγματικές διατάξεις, διότι άλλως αναιρείται ο σκοπός της θεσπίσεως της διατάξεως του άρθρου 95 παρ. 5 του Συντάγματος (βλ. Σ.τ.Ε. 1995, 1518/2014, 2559/2011, 677/2010, 2557/2006, 3191/2005 και 21/2008, 43/2010 αποφάσεις του Συμβουλίου άρθρου 2 ν. 3068/2002).

3. Επειδή, εν προκειμένω κατ' αποδοχὴν αιτήσεων ακυρώσεως της ἤδη αιτούσης συνδικαλιστικῆς οργανώσεως των στρατιωτικῶν ἐξεδόθη ἡ 2193/2014 ἀπόφασή της Ολομέλειας του Συμβουλίου της Επικρατείας, με την οποία ακυρώθηκε ἡ οικ2/83408/0022/14.11.2012 ἀπόφαση του Αναπληρωτῆ Υπουργοῦ Οικονομικῶν (Β' 3017/14.11.2012), κατὰ το μέρος που ἀφοροῦσε τὴν ἀναδρομική, ἀπὸ 1.8.2012 ἕως τὴν ἐφαρμογή του ν. 4093/2012 (Α' 222), μείωση τῶν ἀποδοχῶν τῶν ἐν ἐνεργείᾳ στρατιωτικῶν τῶν Ενόπλων Δυνάμεων, συνεπείᾳ τῆς ὁποίας αὐτοὶ υποχρεώθηκαν νὰ ἐπιστρέψουν ἀποδοχῆς που εἶχαν ἤδη εἰσπράξει, ὡς ἀχρεωστήτως καταβληθείσες. Με τὴν ἀπόφαση αὐτὴ κρίθηκε ὅτι οἱ διατάξεις τῶν περιπτώσεων 31 - 33 τῆς ὑποπαραγράφου Γ1 τῆς παραγράφου Γ τοῦ ἀρθροῦ πρῶτου τοῦ ν. 4093/2012, με τῆς ὁποῖες εἶχαν μειωθεῖ οἱ ἀποδοχῆς τῶν στελεχῶν τῶν ἐνόπλων δυνάμεων καὶ τῶν σωμάτων ἀσφαλείας καὶ, μάλιστα, ἀναδρομικῶς ἀπὸ 1.8.2012 (καθὼς καὶ τῆς ἀπολύτως συναφοῦς πρὸς αὐτὲς διατάξεως τῆς περιπτώσεως 37 τῆς αὐτῆς ὑποπαραγράφου, κατ' ἐπίκληση τῆς ὁποίας ἐκδόθηκε ἡ προαναφερόμενη ὑπουργικὴ ἀπόφαση), ἀντίκεινται τὸς ο πρὸς τῆς διατάξεις τῶν ἀρθρῶν 4 παρ. 5 καὶ 25 παρ. 4 τοῦ Συντάγματος, ὅσο καὶ πρὸς τὴν ἀρχὴ τῆς ἰδιαίτερης μισθολογικῆς μεταχειρίσεως τῶν στρατιωτικῶν καὶ τῶν ὑπηρετούντων στὰ σώματα ἀσφαλείας, ἡ ὁποία ἀπορρέει ἐμμέσως ἀπὸ τῆς συνταγματικῆς διατάξεως τῶν ἀρθρῶν 45, 23 παρ. 2 καὶ 29 παρ. 3. Ἐπὶ παρομοίων αἰτήσεων τῆς Πανελληνίας Ὁμοσπονδίας Ἐνώσεων Προσωπικοῦ Λιμενικοῦ Σώματος, τῶν Πανελληνίων Ὁμοσπονδιῶν Ἀστυνομικῶν Ὑπαλλήλων καὶ Ἀξιωματικῶν τῆς Ἑλληνικῆς Ἀστυνομίας καὶ τῶν Ἐνώσεων Ἀποστράτων Ἀξιωματικῶν Στρατοῦ, Ναυτικοῦ καὶ Ἀεροπορίας, ἐκδόθηκαν, ἀντιστοίχως, οἱ 2196, 2195, 2194 καὶ 2192/2014 ἀποφάσεις τῆς Ολομέλειας τοῦ Συμβουλίου τῆς Επικρατείας, με τῆς ὁποῖες τὸ Δικαστήριον ἐπανελάβε τὴν κρίση περὶ ἀντισυνταγματικότητας τῶν ἀνωτέρω διατάξεων καὶ προέβη σε ἀκύρωση τῆς προσβληθείσης κανονιστικῆς ἀποφάσεως γιὰ τὴν ἀντίστοιχη κατηγορία στελεχῶν τῶν σωμάτων ἀσφαλείας καὶ τῶν ἀπόστρατους ἀξιωματικῶν. Σὲ συνέχεια τῶν ἀνωτέρω ἀκυρωτικῶν ἀποφάσεων δημοσιεύθηκε ὁ ν. 4307/2014 (Α' 246/15.11.2014), στὴν

παράγραφο 2 του άρθρου 86 του οποίου περιελήφθησαν ρυθμίσεις σχετικά με τη μισθολογική αποκατάσταση των στελεχών των ενόπλων δυνάμεων και των σωμάτων ασφαλείας. Με τις νεότερες διατάξεις καταργήθηκαν, αφ' ης ίσχυσαν, οι αντισυνταγματικές διατάξεις του άρθρου πρώτου του ν. 4093/2012 (παρ. 1), αντικαταστάθηκαν εκ νέου, από 1.8.2012, τα άρθρα 50 παρ. 2 και 3 και 51 παρ. 3 - 8α και 10 του ν. 3205/2003 (Α' 297), αυξήθηκαν ο βασικός μισθός του ανθυπολοχαγού και των αντιστοιχών βαθμών, καθορίστηκαν νέοι συντελεστές προσδιορισμού βασικών μισθών, αναπροσαρμόστηκαν δε τα διάφορα επιδόματα των στρατιωτικών και των στελεχών των σωμάτων ασφαλείας. Κατ' εξουσιοδότηση της παραγράφου 3 του ίδιου άρθρου 86 εκδόθηκε η οικ.2/88371/ΔΕΠ/14/17.11.2014 κοινή υπουργική απόφαση (Β' 3093), με την οποία, όπως έχει ήδη εκτεθεί, καθορίστηκε, μεταξύ άλλων, ο χρόνος και ο τρόπος καταβολής στα εν ενεργεία στελέχη των ενόπλων δυνάμεων και των σωμάτων ασφαλείας και στους συνταξιούχους των ενόπλων αυτών σωμάτων των διαφορών αποδοχών και συντάξεων που απορρέουν από τις διατάξεις της παραγράφου 2 του άρθρου 86 του ν. 4307/2014, για το χρονικό διάστημα από 1.8.2012 μέχρι την 30.11.2014. Κατά της τελευταίας κοινής υπουργικής αποφάσεως (οικ.2/88371/ΔΕΠ/14/17.11.2014) η αιτούσα ομοσπονδία στρατιωτικών άσκησε αίτηση ακυρώσεως, η οποία έγινε, κατά τα ήδη εκτεθέντα, δεκτή με την 1125/2016 απόφαση της Ολομέλειας του Συμβουλίου της Επικρατείας προς την οποία ζητείται ήδη η συμμόρφωση.

4. Επειδή, με την 1125/2016 ακυρωτική απόφαση, έγινε, δεκτό ότι, με τις διατάξεις του άρθρου 86 παρ. 2 του ν. 4307/2014, θεσπίστηκε ιδιότυπο μισθολόγιο των στελεχών των ενόπλων δυνάμεων και των σωμάτων ασφαλείας, προκειμένου, όπως ρητώς αναφέρεται στην αιτιολογική έκθεση του νόμου και στις σχετικές συζητήσεις της Βουλής, να συμμορφωθεί η Διοίκηση προς τις ακυρωτικές αποφάσεις του Συμβουλίου της Επικρατείας. Από την αντιπαραβολή, εντούτοις, των διατάξεων του ν. 4093/2012 με τις προϊσχύουσες διατάξεις του ν. 3205/2003 και τις νεότερες του ν. 4307/2014 προέκυπτε ότι οι αναπροσαρμοσμένες αποδοχές ήταν μεν ανώτερες εκείνων που ελάμβαναν τα στελέχη των ενόπλων δυνάμεων υπό την ισχύ του αντισυνταγματικού ν. 4093/2012, κυμαίνονταν, όμως, σε επίπεδα κατώτερα εκείνων που είχαν διαμορφωθεί πριν από την 1.8.2012. Στο νέο αυτό μισθολόγιο προσδόθηκε αναδρομική ισχύς, η οποία ανατρέχει στον χρόνο ενάρξεως ισχύος των διατάξεων του ν. 4093/2012, οι οποίες είχαν κριθεί αντισυνταγματικές και ανίσχυρες με αποφάσεις της Ολομέλειας του Συμβουλίου της Επικρατείας, με αποτέλεσμα οι νεότερες μισθολογικές ρυθμίσεις να αντικαθιστούν τις ανίσχυρες διατάξεις του ν. 4093/2012 αναδρομικώς, από 1.8.2012, ως συνέπεια δε της αναδρομικότητας αυτής, εκδόθηκε η προσβληθείσα κοινή υπουργική απόφαση (οικ.2/88371/ΔΕΠ/14/17.11.2014), με την οποία προβλέφθηκε ο χρόνος και ο τρόπος επιστροφής, για το χρονικό διάστημα από 1.8.2012 έως 30.11.2014, των χρηματικών ποσών που αντιστοιχούν στην διαφορά μεταξύ των αναπροσαρμοζόμενων αποδοχών του ν. 4307/2014 και των αποδοχών που πράγματι είχαν λάβει, τα οποία ήταν μειωμένα σε ποσοστό περίπου 50% σε σχέση με τις προ της 1.8.2012 αποδοχές τους. Το Δικαστήριο εκτιμώντας ότι η διαδικασία ψηφίσεως του ν. 4307/2014 άρχισε ικανό χρονικό διάστημα μετά την έναρξη της διαδικασίας συμμορφώσεως των διατάξεων του ν. 3068/2002 (Α' 274) και του π.δ/τος 61/2004 (Α' 54), κατά την οποία με τα 10-13/2014 πρακτικά του Τριμελούς Συμβουλίου του Συμβουλίου της Επικρατείας είχαν υποδειχθεί στη Διοίκηση οι υποχρεώσεις συμμορφώσεως που απέρρεαν από τις ακυρωτικές αποφάσεις 2192-6/2014 και λαμβάνοντας, περαιτέρω, υπόψη ότι με τις νεότερες μισθολογικές ρυθμίσεις επιχειρήθηκε, κατά τη ρητώς εκπεφρασμένη πρόθεση του νομοθέτη, η συμμόρφωση προς τις εν λόγω ακυρωτικές αποφάσεις του Συμβουλίου της Επικρατείας, ο δε νομοθέτης αιτιολόγησε τις επίμαχες ρυθμίσεις διαφορετικά για το παρελθόν και διαφορετικά για τον εφεξής χρόνο, το Δικαστήριο κατέληξε στο συμπέρασμα ότι οι νεότερες μισθολογικές ρυθμίσεις ενέχουν δύο διακριτά, μεταξύ τους, κεφάλαια και, συγκεκριμένα, το κεφάλαιο της αναδρομής, το οποίο αφορά στο χρονικό διάστημα από 1.8.2012 έως και τη δημοσίευση του ν. 4307/2014 (15.11.2014), και το κεφάλαιο που αφορά στο χρονικό διάστημα από της δημοσιεύσεως του νόμου αυτού και εφεξής. Σχετικά με το αναδρομικό μέρος τους, κρίθηκε, κατά πλειοψηφία, ότι οι διατάξεις της παραγράφου 2 του άρθρου 86 του ν. 4307/2014 (καθώς και της απολύτως συναφούς διατάξεως της παραγράφου 3 του ίδιου άρθρου, κατ'επίκληση της οποίας είχε εκδοθεί η προσβληθείσα υπουργική απόφαση) αντίκεινται στο άρθρο 95 παρ. 5 του Συντάγματος. Ειδικότερα, κρίθηκε ότι οι ρυθμίσεις του άρθρου 86 του ν. 4307/2014, κατά το αναδρομικό τους κεφάλαιο κατά το οποίο αποτελούσαν ρύθμιση ατομικών περιπτώσεων, συνιστούσαν

πλημμελή συμμόρφωση προς τις ακυρωτικές αποφάσεις, διότι τόσο για το χρονικό διάστημα από 1.8.2012 μέχρι 31.12.2012, το οποίο αφορούσε τα ποσά των αποδοχών που οι στρατιωτικοί και τα στελέχη των σωμάτων ασφαλείας υποχρεώθηκαν να επιστρέψουν ως αχρεωστήτως καταβληθέντα λόγω των αναδρομικών μειώσεων που επέβαλε ο ν. 4093/2012, όσο και για χρονικό διάστημα από 1.1.2013 μέχρι 15.11.2014, το οποίο αφορούσε τα χρηματικά ποσά που αντιστοιχούσαν στην διαφορά μεταξύ των αποδοχών που ελάμβαναν προ της εφαρμογής του ν. 4093/2012 και των αποδοχών που πράγματι τους κατεβλήθησαν, προβλεπόταν μερική, κατά το ήμισυ, περίπου, καταβολή. Περαιτέρω, με την ακυρωτική απόφαση κρίθηκε, κατά πλειοψηφία, ότι οι διατάξεις της παραγράφου 2 του άρθρου 86 του ν. 4307/2014, κατά το μέρος που αναπροσαρμόζουν τις τρέχουσες αποδοχές των εν ενεργεία στρατιωτικών των ενόπλων δυνάμεων και των σωμάτων ασφαλείας για το μέλλον, αντίκεινται προς την απορρέουσα εμμέσως από τις διατάξεις των άρθρων 45, 23 παρ.2 και 29 παρ. 9 του Συντάγματος αρχή της ιδιαίτερης μισθολογικής μεταχειρίσεως των στρατιωτικών, όπως αυτή προσδιορίστηκε επακριβώς με τις μνημονευθείσες αποφάσεις του Συμβουλίου της Επικρατείας. Και τούτο διότι το νέο μισθολόγιο παρουσιαζόταν ως αποκλειστικό αποτέλεσμα των περιορισμένων δημοσιονομικών δυνατοτήτων της χώρας και της εξ αυτών προκαλούμενης αδυναμίας πλήρους αποκαταστάσεως του μισθολογίου των στρατιωτικών, ενώ αναδεικνυόταν ως κύριο κριτήριο διαμορφώσεώς του η επιλογή του νομοθέτη οι νέες περικοπές να αντιστοιχούν στο ήμισυ των αρχικών περικοπών. Τούτο, είχε ως συνέπεια το επιλεγέν κριτήριο να προσλαμβάνει, εξ αντανάκλασεως, έναν οιονεί μαθηματικό χαρακτήρα, συνδεδεμένο αμέσως μεν με το ποσοστό της μισθολογικής αποκαταστάσεως των στρατιωτικών, εμμέσως δε και πάλι με του σκοπούς της προγενέστερης αντισυνταγματικής ρυθμίσεως του ν. 4093/2012, την επίτευξη, δηλαδή, συγκεκριμένης μεσοσταθμικής μειώσεως του μισθολογικού κόστους του μισθοδοτούμενου, βάσει «ειδικών» μισθολογίων, προσωπικού. Δεν ελήφθησαν, αντιθέτως, υπόψη, κατά τη διαμόρφωση του νέου μισθολογίου, πέραν του, κατά τα ανωτέρω, αμιγώς ποσοτικού και, ως εκ τούτου, προδήλως απρόσφορου κριτηρίου, άλλα κριτήρια, αναγόμενα στη σημασία της αποστολής των ενόπλων δυνάμεων και των σωμάτων ασφαλείας και στις ιδιαίτερες συνθήκες ασκήσεως των καθηκόντων των στελεχών τους, ούτε, άλλωστε, εκτιμήθηκε τεκμηριωμένα αν και μετά τις νέες μειώσεις οι αποδοχές των στρατιωτικών παραμένουν επαρκείς για την αντιμετώπιση του κόστους αξιοπρεπούς διαβίωσής τους και ανάλογες της αποστολής τους. Η συνεκτίμηση, εντούτοις, των κριτηρίων αυτών ήταν επιβεβλημένη, καθόσον οι επίμαχες περικοπές αφορούν σε αποδοχές των στελεχών στρατιωτικών οργανωμένων σωμάτων, υπέρ των οποίων ο κοινός νομοθέτης έχει υποχρέωση ιδιαίτερης μισθολογικής μεταχειρίσεως, η οποία απορρέει εμμέσως από πλείονες συνταγματικές διατάξεις, ως αρχή που εγγυάται την αποτελεσματική εκπλήρωση της κρατικής αποστολής τους και ως αντιστάθμισμα για τις ιδιαίτερες συνθήκες εκτελέσεως των καθηκόντων τους. Με τις σκέψεις αυτές το Δικαστήριο, με την 1125/2016 απόφαση της Ολομέλειας, ακύρωσε, όπως προελέχθη, την προσβληθείσα πράξη κατά το μέρος που αφορούσε την καταβολή διαφορών αποδοχών στα εν ενεργεία στελέχη των Ενόπλων Δυνάμεων. Επί παρομοίων αιτήσεων της Πανελληνίας Ομοσπονδίας Ενώσεων Προσωπικού Λιμενικού Σώματος των Πανελληνίων Ομοσπονδιών Αστυνομικών Υπαλλήλων και Αξιωματικών Αστυνομίας και των Ενώσεων Αποστράτων Αξιωματικών Στρατού, Ναυτικού και Αεροπορίας εκδόθηκαν, αντιστοίχως, οι 1126-28/2016 αποφάσεις της Ολομέλειας του Συμβουλίου της Επικρατείας, με τις οποίες το Δικαστήριο επανέλαβε την κρίση περί αντισυνταγματικότητας των ανωτέρω διατάξεων και προέβη σε ακύρωση της προσβληθείσης κανονιστικής αποφάσεως για την αντίστοιχη κατηγορία στελεχών των σωμάτων ασφαλείας και τους απόστρατους αξιωματικούς.

5. Επειδή, με την παρούσα αίτηση, η αιτούσα, δευτεροβάθμια συνδικαλιστική οργάνωση των εν ενεργεία στελεχών των Ενόπλων Δυνάμεων, η οποία υπήρξε κύριος διάδικος στη δίκη, κατά την οποία εκδόθηκε η 1125/2016 απόφαση της Ολομέλειας, ζητεί την άμεση συμμόρφωση της Διοικήσεως προς την ακυρωτική αυτή απόφαση. Από την εν λόγω απόφαση απορρέει, εν πρώτοις, η υποχρέωση καταβολής των χρηματικών ποσών που αντιστοιχούν στη διαφορά μεταξύ των αποδοχών που οι στρατιωτικοί ελάμβαναν προ της εφαρμογής του ν. 4307/2014, δηλαδή πριν την 1-8-2012, και των αποδοχών που πράγματι τους κατεβλήθησαν μετά την εν μέρει μισθολογική αποκατάστασή τους με τις διατάξεις του νόμου αυτού, κατ' εφαρμογήν της ακυρωθείσης κοινής υπουργικής αποφάσεως (οικ2/88371/ΔΕΠ/ 17.11.2014, Β' 3093/ 18.11.2014). Πέραν της υποχρέωσής αυτής, η οποία αποτελεί

άμεση συνέπεια του ακυρωτικού αποτελέσματος, ευθεία, δηλαδή, συνέπεια της ακυρώσεως κανονιστικής πράξεως, το περιεχόμενο της οποίας εξαντλείται στο παρελθόν (1.8.2012 έως 30.11.2014), η κήρυξη της διαγνωσθείσης αντισυνταγματικότητας του άρθρου 86 παρ. 2 και 3 του ν. 4307/2014 δημιουργεί στη Διοίκηση την πρόσθετη υποχρέωση να μεριμνήσει για τον τρόπο καταβολής των χρηματικών ποσών που αντιστοιχούν στη διαφορά μεταξύ των αποδοχών που οι στρατιωτικοί ελάμβαναν, βάσει του μισθολογίου του ν. 4307/2014, για το διάστημα που έπεται του χρόνου μέχρι του οποίου εκτείνεται η κανονιστική ρύθμιση της ακυρωθείσης υπουργικής αποφάσεως, ήτοι για το μεταγενέστερο της 30-11-2014 χρονικό διάστημα, και των αποδοχών που έπρεπε αυτοί να λαμβάνουν βάσει των άρθρων 50 και 51 του ν. 3205/2003 (Α' 297), όπως ίσχυαν προ της αντικαταστάσεώς τους με τον ν. 4307/2014. Η υποχρέωση αυτή, η οποία αποτελεί αυτόθροη συνέπεια της αντισυνταγματικότητας των διατάξεων του ν. 4307/2014 και της αναβίωσης των ειδικών μισθολογικών διατάξεων του ν. 3205/2003, όπως αυτές ίσχυαν προ της τροποποίησής τους με τις αντισυνταγματικές διατάξεις του νεότερου νόμου, συνεπάγεται ότι η διοίκηση έπρεπε να θεωρήσει ως ισχύουσες τις τελευταίες αυτές διατάξεις και να καταβάλει στους στρατιωτικούς για τον εφεξής χρόνο τις αυξημένες αποδοχές που δικαιούνταν κατ' εφαρμογήν τους. Η υποχρέωση, εντούτοις, αυτή οριοθετείται από την ευχέρεια που απολαμβάνουν ο νομοθέτης και, κατ' εξουσιοδότηση αυτού, η κανονιστικώς δρώσα διοίκηση περί καταρτίσεως νέου μισθολογίου για τα στελέχη των ενόπλων δυνάμεων και των σωμάτων ασφαλείας, το οποίο πρέπει, πάντως, να πληροί τα κριτήρια που τέθηκαν με τις αποφάσεις της Ολομέλειας (2293-6/2014 και 1125-8/2016). Κατ' ενάσκηση της ευχέρειας αυτής, ο νομοθέτης προέβη με τον ν. 4472/2017 (Α' 74/19.5.2017), στη θέσπιση νέου ειδικού μισθολογίου για τους στρατιωτικούς και τα στελέχη των σωμάτων ασφαλείας (άρθρα 123 - 127), η ισχύς του οποίου ανατρέχει στην 1.1.2017, ημερομηνία από την οποία πρέπει να θεωρούνται καταργηθείσες οι διατάξεις των άρθρων 50 και 51 του ν. 3205/2003. Με τα δεδομένα αυτά, κατά το μέρος που αφορά στον καθορισμό των αποδοχών των στελεχών των Ενόπλων Δυνάμεων για το μεταγενέστερο της 1.1.2017 χρονικό διάστημα, επί τη βάση του νεότερου νόμου, το Τριμελές Συμβούλιο δεν μπορεί, κατ' αρχήν, να υπεισέλθει στην έρευνά του αν αυτές είναι οι προσήκουσες, διότι τα σχετικά ζητήματα, αγόμενα στη συνταγματικότητα του νεότερου νόμου, θα αποτελέσουν αντικείμενο νέας δίκης κατόπιν ενδεχόμενης ασκήσεως των καταλλήλων ενδίκων βοηθημάτων (πρβλ. 18-21 αποφάσεις του Τριμελούς Συμβουλίου Συμμορφώσεως). Περιορίζεται, ως εκ τούτου, κατά χρόνον η υποχρέωση συμμορφώσεως της Διοικήσεως, καθ' ο μέρος αφορά τον πέραν του καλυπτόμενου από την ακυρωθείσα κανονιστική απόφαση χρόνου (1-8-2012 έως 30-11-2014), στο χρονικό διάστημα από 1.12.2014 έως 31.12.2016.

6. Επειδή, εξ όσων έχουν ήδη εκτεθεί προκύπτει ότι η διοίκηση, παρά την παρέλευση χρονικού διαστήματος μείζονος του έτους από τη δημοσίευση της ακυρωτικής αποφάσεως (13.5.2016) και εννέα μηνών από την επίδοσή της, με πρωτοβουλία της αιτούσας, στους συναρμόδιους Υπουργούς Οικονομικών και Αναπληρωτή Υπουργό Εσωτερικών (αρμόδιο για ζητήματα δημόσιας τάξης) στις 23.8.2016, σε ουδεμία ενέργεια προς υλοποίησή της προέβη. Και ναι μεν, λόγω των εγγενών δυσχερειών που συνδέονται με την εφαρμογή της αποφάσεως αυτής, η οποία έχει σημαντικές δημοσιονομικής φύσεως συνέπειες (βλ. την 2/34900/ΔΕΠ/ 24.5.2017 έκθεση των απόψεων της Διεύθυνσης Εισοδηματικής Πολιτικής του Υπουργείου Οικονομικών προς το Δικαστήριο), οι οποίες πρέπει, πράγματι, να αποτελέσουν αντικείμενο επισταμένης μελέτης εκ μέρους των αρμοδίων υπηρεσιών, δεν θα μπορούσε να απαιτηθεί από τη Διοίκηση η άμεση λήψη όλων των αναγκαίων για την υλοποίηση της αποφάσεως αυτής μέτρων και, μάλιστα, εντός σύντομου χρονικού διαστήματος. Πλην, όμως, η διοίκηση, λόγω και της παρελεύσεως μακρού χρονικού διαστήματος από της γνωστοποίησεως της ακυρωτικής αποφάσεως, προς την οποία ζητείται η συμμόρφωση, θα έπρεπε να έχει ήδη εκκινήσει τη διαδικασία αυτή και να έχει, τουλάχιστον, καταλήξει σε συγκεκριμένες εκτιμήσεις ως προς τον τρόπο αντιμετώπισεως των δυσμενών δημοσιονομικών επιπτώσεών της με σκοπό την μελλοντική και, ενδεχομένως και τμηματική, καταβολή των αποδοχών τις οποίες τα στελέχη των Ενόπλων Δυνάμεων στερήθηκαν λόγω της μερικής και όχι πλήρους αντικαταστάσεως του μισθολογίου τους με το άρθρο 86 του ν. 4307/2014. Με τα δεδομένα αυτά, κατά την κρίση του Συμβουλίου, συντρέχει περίπτωση μη συμμορφώσεως της Διοικήσεως (του Υπουργείου Οικονομικών) προς την 1125/2016 απόφαση της Ολομέλειας του Συμβουλίου της Επικρατείας, για τον λόγο δε αυτό, πρέπει να κληθεί η Διοίκηση, σύμφωνα με τα οριζόμενα στα άρθρα 3 παρ. 1

του ν. 3068/2002 και 3 παρ. 2 του π.δ/τος 61/2004, να συμμορφωθεί προς την απόφαση αυτή εντός 8μήνου από την κοινοποίηση του οικείου πρακτικού (βλ. 5/2014 πρακτικό Τρ. Συμβ. ΣΤΕ), προθεσμία την οποία το παρόν Συμβούλιο κρίνει εύλογη ενόψει των ειδικών δημοσιονομικών συνθηκών της Χώρας.

Για τους λόγους αυτούς

Διαπιστώνει την μη συμμόρφωση του Δημοσίου (Υπουργού Οικονομικών) προς την 1125/2016 απόφαση της Ολομελείας του Συμβουλίου της Επικρατείας.

Καλεί το Υπουργείο Οικονομικών να συμμορφωθεί προς την εν λόγω απόφαση εντός 8μήνου από την κοινοποίηση του παρόντος πρακτικού.

Ορίζει νέα ημερομηνία συζητήσεως της υποθέσεως ενώπιον του Τριμελούς Συμβουλίου Συμμορφώσεως την 23η Οκτωβρίου 2018.

Το παρόν πρακτικό εκδόθηκε στις 16 Ιανουαρίου 2018.

Ο Προεδρεύων Αντιπρόεδρος Η Γραμματέας

Χρ. Ράμμος

Ελ. Γκίκα